

have taget den eneste Konsekvens og sige: det skal være en Samfundsbank, som kan være i Stand til alene at ofre sig for og tage Hensyn til Samfundets Interesser. Men det Skridt er jeg bange for, den ærede sidste Taler ikke vil tage sammen med mig, og dermed synes jeg, at hele hans Kritik af Nationalbanken falder i Virkeligheden til Jorden. Det er umuligt at forlange af en privat Aktionærbank, at den skal ofre sine private Aktionærinteresser af Hensyn til hele Samfundet, men det er det, det ærede Medlem gør. Det har sikkert været en udmærket Forretning for Nationalbanken at udstede lidt rigeligt af Sedler, og det har den maaske ogsaa gjort. Det er vanskeligt at forhindre, naar man har givet den bestemte Regler at gaa efter. Den har sin Oktroj, og den har ikke overtraadt denne. Man kan i og for sig ikke bebrejde Banken andet, end at den er en privat Bank, og denne Bebrejdelse kan man endda ikke rette mod Banken selv, men maa rette den mod Lovgivningsmagten, som ikke gjorde den til en Samfundsbank, da Koncessionen sidste Gang udløb. Selv om Nationalbanken havde været en Samfundsbank, tror jeg imidlertid ikke, at den vilde have været i Stand til at løse disse Problemer, og derfor mener jeg heller ikke, at Tinget skal gøre Forsøg paa at løse Problemerne ved Behandlingen af disse to i og for sig ret beskedne Lovforslag. Jeg tror, at vi skal følge den økonomiske Udvikling, vi hidtil har fulgt, og at vi ikke skal vove os ud i den Fos, som vilde opstaa ved at lukke op for Guldet i Danmark. Vi maa foreløbig holde os tilbage og se at slide os igennem, til vi kommer til Tider, da vi vover Springet fra Restriktionerne ud i Friheden paa dette Omraade. Jeg tror, at det vil være lovlig kostbart for Danmark at være Forsøgskuld for Verdensøkonomien paa dette Omraade.

Handelsministeren (Hage): Maa jeg til den ærede Taler, der sidst havde Ordet, sige, at jeg er ikke ganske sikker paa, at den Omstændighed, at Nationalbanken havde været ikke, hvad han kalder en Privatbank, men en egentlig Statsbank, just vilde have været Midlet til at forebygge det uheldige Forhold, som han mener har fundet Sted, nemlig at der er blevet udstedt forholdsvis for mange Sedler. Jeg er tilbøjelig til at mene, at hvis Nationalbanken var Statsbank, vilde den under Forhold som disse have været i allerhøjeste Grad udsat for den Fristelse at

trykke løs paa Sedlerne uden nogen Grænse. Jeg tager neppe fejl, naar jeg siger, at i Folketinget har et Medlem, der tilhører den samme Partigruppe som det ærede Medlem, anket over, at Nationalbanken ikke uden videre stillede 200 Mill. Kr. til Raadighed til Udlaan til Kommunerne. Hvis Nationalbanken havde været simpelt hen under Regeringens Kommando, og der havde siddet en Regering, som havde delt det nævnte ærede Medlems Opfattelse, vilde Resultatet visselig ikke være blevet, at Seddelcirkulationen var blevet mindre, end den er for Tiden. Bortset herfra er jeg enig med det ærede Medlem og kan fuldt ud underskrive de Betragtninger, som han henvendte til det ærede 3die Medlem for 1ste Kreds (Schovelin).

Dette ærede Medlem rettede en stærk Kritik mod Nationalbankens Ledelse i de forløbne Krigsjaar og er nærmest af den Opfattelse, at alle de økonomiske Ulemper og Vanskeligheder, som vi for Tiden lider under i vort Forhold overfor Udlandet, skyldes urigtig Disposition, Fejlgreb fra Nationalbankens Ledelses Side. Disse Udtalelser af det ærede Medlem kommer mig ikke overraskende, thi jeg har, jeg tror endog saa i forskellige Blade, set Udtalelser af det ærede Medlem, der gaar i denne Retning. Nu vilde det jo være underligt, og det vilde ligge udenfor, hvad der kan være min Opgave, om jeg vilde paatage mig her at forsvare enhver Disposition, Nationalbanken i disse Aar maatte have truffet. Jeg skal aldeles ikke bestride, at der maaske i adskillige Retninger kan rettes en begrundet Kritik mod Nationalbankens Holdning paa dette eller hint Punkt. Det er meget muligt, at der burde paa et tidligere Tidspunkt være holdt en højere Diskonto, og at Nationalbanken der ved maaske kunde have bidraget til at hindre dels, at Seddelcirkulationen blev saa stor, som den er bleven, dels, at Spekulationen antog saa store Dimensioner, som Tilfældet har været. Men det maa ikke glemmes, at under de overordentlig vanskelige, udenfor enhver nulevendes hidtidige Erfaring liggende Tilstande er det aldeles umuligt, at der ikke skulde være begaaet noget Fejlgreb, og dernæst, at hvad man end havde gjort, vilde man ikke have været i Stand til at afværge, at der kom Virkninger af Begivenhederne, som var mere eller mindre mislige.

Nu siger man, at den Omstændighed, at den danske Kronens Værdi er sunket saa meget, som den er, viser, i hvilken